

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Zlověstný ostrov – tabákoví bandité
Anotace	Na základě práce s textem se žáci seznamují s problematikou kouření, pracovní list vede žáky ke zvyšování úrovně vědomostí v oblasti prevence rizikových jevů.
Autor	Mgr. Monika Gregorová
Jazyk	Výchova ke zdraví
Očekávaný výstup	Žák uplatňuje základní zdravotně preventivní návyky s využitím poznatků o negativních následcích kouření.
Třída	3. – 5.

Zlověstný ostrov – tabákoví bandité

- 1) Jak si představuješ tabákového banditu, který obývá zlověstný ostrov?
- 2) Filip na zlověstném ostrově – I. část

„V zemi zdraví jsme potkali samé přátele. Nemáte tu opravdu žádné nepřátele?“ ptá se Tom.

„Opravdu žádné,“ odpovídá medvěd Dudo. „Všechny jsme je vypudili tam na zlověstný ostrov. Ale chudák, kdo se tam odváží!“ „My bychom je rádi poznali. Chceme vědět, proč jsou tak nebezpeční,“ prohlašuje Filip.

„Ale nechoďte tam sami,“ zneklidnil se medvěd. „Pojedu s vámi a ochráním vás.“

Všichni se nalodili a odplouvají k zlověstnému ostrovu. Brzy přistanou na břehu. „Tady je krásně,“ užasne Tom. Ale klokan Zambi je varuje: „Jo krásně, ale počkejte, až pronikneme do nitra ostrova! Tam jsou nepřátelé našeho zdraví!“

„Tady to smrdí,“ krčí nos Tom. „To znamená, že tabákoví bandité jsou nablízku... Pozor! Vidím prvního, druhého, třetího... Na všech stranách vylézají z děr,“ šeptá vystrašený medvěd.

„Ti jsou oškliví,“ šklebí se Klárka. „A jsou nebezpeční,“ dodává doktor. „Podívejte, jak se vyzbrojili. Aby mohli kuřáka zničit!“ „Normální zdravé plíce mají **růžovo-oranžovou** barvu. Je v nich plno trubiček. Trubičkami proudí **vzduch** do malých pytlíčků, do plicních sklípků. Ale když se začne **kouřit**, udělají bandité obrovský vpád.“ „S nadšením se dají do práce, jedni nalévají do průdušek dehet, jiní natírají stěny a další se pustí do ničení plicních sklípků. Když práci dokončí, přijdou **těžké nemoci**: zánět průdušek, rozedma plic, nebo rakovina plic. Ale to není všechno. Tabákoví bandité taky ucpávají **cévy**, trubičky, kterými proudí krev a vyživuje celé tělo. Trpí tím hlavně **srdce** a nohy. Často na to člověk zemře,“ říká doktor. „A ještě není konec. Tabák poškozují hlas, **plet'** rychleji stárne, dělají se na ní vrásky. Tabákoví bandité napadají dokonce **miminko** v mamčině bříšku.“

„Utečme odsud,“ křičí Filip. „Tabákoví bandité jsou strašně cítit a jsou hrozně zlí!“

„Pojďme tamhle k tomu rybníku! Tady je takové ticho... a krásně to tu voní.“

(Filipova dobrodružství – Jacques Breuil, Jean Breuil)

- 3) Doplň věty, za každou dobře vyplněnou větu získáš šikulku, která ti pomůže v boji proti tabákovým banditům. Doplňené věty si zkontroluj v textu a pokud jsi pracoval správně, vybarvi si smajlíka.

Normální zdravé plíce mají .....barvu. ☺ Š

Trubičkami proudí ..... do malých pytlíčků, do plicních sklípků. ☺ I

Ale když se začne ....., udělají bandité obrovský vpád. ☺ K

Když práci dokončí, přijdou ..... zánět průdušek, rozedma plic, nebo rakovina plic. ☺ U

Tabákoví bandité taky ucpávají ....., trubičky, kterými proudí krev a vyživuje celé tělo. ☺ L

Trpí tím hlavně ..... a nohy. ☺ K

Tabák poškozuje hlas, ... rychleji stárne, dělají se na ní vrásky. ☺ A

Tabákoví bandité napadají dokonce ..... v mamčině bříšku. ☺ !

4) Opiš písmenka u vybarvených smajlíků.

☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺

5) Rozstříhejte lístečky a roztřídte je na věci zdraví prospěšné a věci zdraví škodlivé, co mají společného věci v jednotlivých skupinách?

cigarety	citron	marihuana	dýmka	kiwi
jablko	tabák	hruška	banán	hašiš

Řešení:

- 1) Žáci sedí v diskusním kroužku a povídají si o svých představách tabákového bandity, o kouření, o tom, co už vědí o tabáku, o účincích kouření na zdraví člověka. Učitelka žáky seznámí s knihou Filipova dobrodružství.
- 2) Společné hlasité čtení, otázky k textu:
Jaké postavy se vyskytovaly v příběhu, vzpomeneš si na jejich jména?
V jaké zemi potkali samé přátele?
Kam vypudili nepřátele?
Co ucítili, když pronikli do nitra ostrova?
Jakou barvu mají zdravé a jakou nemocné plíce?
K čemu slouží plíce v lidském těle?
Jaké nemoci může způsobit kouření?
Vysvětlení žákům:
ZÁNĚT PRŮDUŠEK – průdušky jsou nemocné, kuřák stále kašle a vyplivuje.
ROZEDMA PLIC – kuřákovi se stále hůř a hůř dýchá.
RAKOVINA PLC – dehet z cigaret silně dráždí plicní sklípky. Nemocné buňky z plic pak napadají jiné buňky v těle a člověk může zemřít.
- 3) Normální zdravé plíce mají **RŮŽOVO-ORANŽOVOU** barvu.
Trubičkami proudí **VZDUCH** do malých pytlíčků, do plicních sklípků.
Ale když se začne **KOUŘIT**, udělají bandité obrovský vpád.
Když práci dokončí, přijdou **TĚŽKÉ NEMOCI** zánět průdušek, rozedma plic, nebo rakovina plic.
Tabákoví bandité taky ucpávají **CÉVY**, trubičky, kterými proudí krev a vyživuje celé tělo.
Trpí tím hlavně **SRDCE** a nohy.
Tabák poškozují hlas, **PLEŤ** rychleji stárne, dělají se na ní vrásky.
Tabákoví bandité napadají dokonce **MIMINKO** v mamčině bříšku.
- 4)

☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Š	I	K	U	L	K	A	!

- 5) **JABLKO, CITRON, HRUŠKA, BANÁN, KIWI** – je to ovoce, které obsahuje vitamíny prospěšné pro lidské tělo.
CIGARETY, TABÁK, MARIHUANA, DÝMKA, HAŠIŠ – věci související s kouřením a závislosti na nikotinu, což je lidskému tělu velmi škodlivé.

Zdroje:

Breuil, J., Breuil, J. – Filipova dobrodružství, edice Život a zdraví, vydal Advent-Orion s.r.o., Praha 2000

